

ŠIAULIŲ MIESTO SAVIVALDYBĖS SOCIALINIŲ PASLAUGŲ CENTRO PASLAUGŲ GAVĖJŲ ĮGALINIMO KONCEPCIJA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų centro (toliau – Centras) paslaugų gavėjų įgalinimo koncepcija (toliau – Koncepcija) nustato paslaugų gavėjų įgalinimo sampratą, tikslą, įgalinimo proceso įgyvendinimo ir vertinimo pagrindus, Centro darbuotojų vaidmenį bei paslaugų tęstinumo užtikrinimą.

2. Koncepcija taikoma teikiant visas Centro socialines paslaugas. Jos nuostatomis vadovaujamas planuojant, organizuojant, teikiant ir vertinant socialines paslaugas, siekiant stiprinti paslaugų gavėjų dalyvavimą, pasirinkimo galimybes, savarankiškumą ir atsakomybę pagal jų individualius poreikius, gebėjimus bei galimybes.

3. Konkrečių Centro teikiamų socialinių paslaugų įgalinimo sritys, priemonės ir rodikliai, atsižvelgiant į kiekvienos paslaugos paskirtį, specifiką ir paslaugų gavėjų poreikius, nustatomi šios Koncepcijos prieduose.

II SKYRIUS ĮGALINIMO SAMPRATA, TIKSLAS IR PRINCIPAI

4. Įgalinimas – procesas, kuriuo siekiama stiprinti paslaugų gavėjo gebėjimus, pasitikėjimą savimi, savarankiškumą, pasirinkimo galimybes ir gebėjimą priimti sprendimus bei aktyviai dalyvauti sprendžiant savo gyvenimo klausimus.

5. Įgalinimo tikslas – mažinti paslaugų gavėjo bejėgiškumo jausmą, stiprinti jo savarankiškumą, pasitikėjimą savo gebėjimais ir atsparumą sunkumams, sudaryti galimybes pačiam priimti sprendimus, pasirinkti ir prisiimti atsakomybę už savo sprendimus bei veiksmus. Įgalinimu siekiama sudaryti sąlygas paslaugų gavėjui pagal jo individualias galimybes aktyviai dalyvauti visuomenėje ir kiek įmanoma savarankiškai tvarkyti savo gyvenimą.

6. Paslaugų gavėjų įgalinimas grindžiamas šiais principais:

6.1. aktyviu paslaugų gavėjo įsitraukimu ir dalyvavimu;

6.2. paslaugų gavėjo sąmoningumo ir gebėjimo suprasti savo situaciją stiprinimu;

6.3. paslaugų gavėjo stiprybių, gebėjimų ir turimų išteklių atskleidimu;

6.4. paslaugų gavėjo įtraukimu į su juo susijusių sprendimų priėmimą, individualaus plano rengimą, tikslų nustatymą ir pasiektų rezultatų vertinimą;

6.5. galimybių paslaugų gavėjui dalyvauti kuriant bendrus susitarimus ir taisykles sudarymu bei atsakomybės už jų laikymąsi skatinimu;

6.6. pasirinkimo galimybių sudarymu ir savarankiškumo ugdymu;

6.7. gebėjimo priimti pagrįstus sprendimus ir prisiimti atsakomybę už savo pasirinkimus stiprinimu;

6.8. individualius paslaugų gavėjo poreikius atitinkančios pagalbos, orientuotos į teigiamus jo gyvenimo pokyčius, teikimu.

III SKYRIUS ĮGALINIMO PROCESAS

7. Centre paslaugų gavėjų įgalinimas įgyvendinamas kaip nuoseklus ir tęstinis procesas, integruotas į socialinių paslaugų planavimą, teikimą ir rezultatų vertinimą. Šio proceso metu sudaromos sąlygos paslaugų gavėjui stiprinti savarankiškumą, pasitikėjimą savo gebėjimais, gebėjimą priimti sprendimus, spręsti problemas, atstovauti savo interesams ir aktyviai dalyvauti visuomenės gyvenime.

8. Įgalinimo procesas taikomas teikiant Centro socialines paslaugas, atsižvelgiant į konkrečios paslaugos paskirtį, turinį ir specifiką bei paslaugų gavėjų individualius poreikius, gebėjimus ir galimybes. Atsižvelgiant į paslaugos pobūdį, atskiroms socialinėms paslaugoms gali būti nustatomos konkrečios įgalinimo sritys, priemonės ir rezultatų vertinimo rodikliai.

9. Įgalinimo procesas vykdomas palaipsniui, atsižvelgiant į individualią paslaugų gavėjo situaciją, poreikius, galimybes ir siekiamus rezultatus. Paslaugų gavėjas pagal savo gebėjimus ir galimybes dalyvauja planuojant, teikiant ir vertinant jam skirtas paslaugas, nustatant individualius tikslus ir vertinant jų įgyvendinimo pažangą. Įgalinimo proceso rezultatai vertinami vadovaujantis šios Konceptijos IV skyriaus nuostatomis.

10. Centro darbuotojo vaidmuo – ne priimti sprendimus už paslaugų gavėją, o sudaryti sąlygas jam pačiam dalyvauti sprendimų priėmimo procese, suteikti reikalingą informaciją, pagalbą ir priemones, stiprinti jo savarankiškumą, gebėjimą atstovauti savo interesams ir įveikti kylančius sunkumus.

IV SKYRIUS ĮGALINIMO RODIKLIAI

11. Įgalinimo proceso rezultatai vertinami atsižvelgiant į teikiamos socialinės paslaugos pobūdį, individualią paslaugų gavėjo situaciją, išsikeltus tikslus ir pasiektus pokyčius.

12. Socialinės priežiūros šeimoms paslaugos gavėjų įgalinimo pokyčiai vertinami pagal nustatytas įgalinimo sritis ir rodiklius. Šios paslaugos gavėjų įgalinimo sritys, taikomos priemonės ir vertinimo rodikliai nustatyti Konceptijos 1 priede.

13. Socialinės priežiūros šeimoms paslaugą teikiantys darbuotojai periodiškai vertina paslaugų gavėjų įgalinimo pokyčius, atsižvelgdami į jų poreikius, gebėjimus, išsikeltus tikslus ir pasiektus rezultatus. Vertinimo rezultatai naudojami tolesnei pagalbai planuoti ir teikiamoms paslaugoms individualizuoti pagal paslaugų gavėjų poreikius.

14. Socialinės priežiūros šeimoms paslaugai taikomų įgalinimo sričių, priemonių ir rodiklių tinkamumas peržiūrimas prireikus. Atsižvelgiant į paslaugos teikimo praktiką, paslaugų gavėjų poreikius ir vertinimo rezultatus, inicijuojamas jų atnaujinimas.

V SKYRIUS PASLAUGŲ TĘSTINUMAS

15. Baigiantis socialinių paslaugų teikimui, Centro darbuotojas kartu su paslaugų gavėju įvertina tolesnės pagalbos poreikį ir informuoja jį apie galimas gauti socialines ar kitas reikalingas paslaugas, jų teikimo sąlygas ir įstaigas, į kurias galima kreiptis.

16. Nustačius tolesnės pagalbos poreikį, Centro darbuotojas pagal kompetenciją padeda paslaugų gavėjui kreiptis dėl reikalingų paslaugų ir, prireikus, bendradarbiauja su kitais Centro

padaliniais, savivaldybės administracija, socialinių paslaugų, sveikatos priežiūros, užimtumo ar kitomis įstaigomis.

17. Informacija, reikalinga paslaugų tęstinumui užtikrinti, kitai įstaigai ar specialistui perduodama paslaugų gavėjui žinant ir, kai būtina, gavus jo sutikimą, išskyrus teisės aktuose nustatytus atvejus. Perduodama tik tiek informacijos, kiek būtina tolesnei pagalbai organizuoti.

18. Siekiant užtikrinti paslaugų tęstinumą, paslaugų gavėjui pagal poreikį suteikiama informacija ir konsultacijos apie tolesnės pagalbos galimybes bei padedama dėl jos kreiptis.

VI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

16. Visi Centro darbuotojai, pagal savo kompetenciją dalyvaujantys teikiant socialines paslaugas, vadovaujasi šia koncepcija.

17. Centro darbuotojai su koncepcija supažindinami teisės aktų ir Centro vidaus dokumentų nustatyta tvarka.

18. Koncepcijos priedai, kuriuose nustatomos konkrečių socialinių paslaugų įgalinimo sritys, priemonės ir rodikliai, gali būti tvirtinami, keičiami ar papildomi atskirai Centro direktoriaus įsakymu, nekeičiant pagrindinio koncepcijos teksto.

SOCIALINĖS PRIEŽIŪROS ŠEIMOMS PASLAUGOS ĮGALINIMO SRITYS IR RODIKLIAI

1. Šiame priede pateikiamos Socialinės priežiūros šeimoms paslaugos pagrindinės įgalinimo sritys, kiekvienos srities tikslas, galimi vertinimo rodikliai bei taikomos įgalinimo priemonės. Konkretūs rodikliai kiekvienai šeimai parenkami individualiai, atsižvelgiant į jos poreikius bei individualiame pagalbos plane numatytus tikslus.

1.1. Vaikų ugdymo ir užimtumo užtikrinimo gebėjimų stiprinimas

Tikslas – stiprinti šeimos gebėjimą užtikrinti vaikų reguliary ugdymą ir prasmingą užimtumą.

Galimi rodikliai:

Rodiklis	Vertinimo kriterijai	Matavimo būdas
Mokyklos / darželio lankymas	Vaikas reguliariai lanko ugdymo įstaigą	Ugdymo įstaigos informacija, lankomumo duomenys
Neformalios veiklos lankymas	Vaikas reguliariai dalyvauja neformaliose veiklose (pvz., Vaikų dienos centre, būreliuose)	Dalyvavimo stebėseną, veiklų registrai
Tėvų įsitraukimas į ugdymą	Tėvai bendrauja su ugdymo įstaiga, dalyvauja susitikimuose	Pokalbiai, ugdymo įstaigos informacija
Vaiko motyvacija mokytis	Didėja domėjimasis mokslu ir veiklomis	Pokalbiai, specialistų stebėjimas

Įgalinimo priemonės:

- bendradarbiavimas su ugdymo įstaigomis;
- motyvaciniai pokalbiai;
- pagalba organizuojant vaiko dienotvarkę;
- pagalba įtraukiant į neformalų ugdymą.

1.2. Emocinės gerovės stiprinimas

Tikslas – stiprinti šeimos narių emocinį atsparumą ir gebėjimą konstruktyviai spręsti kasdienes problemas.

Galimi rodikliai:

Rodiklis	Vertinimo kriterijai	Matavimo būdas
Emocijų atpažinimas	Atpažįsta ir įvardija savo emocijas	Pokalbiai, stebėjimas
Emocijų valdymas	Konfliktingos situacijos sprendžiamos konstruktyviau	Specialistų stebėjimas

Rodiklis	Vertinimo kriterijai	Matavimo būdas
Pasitikėjimas savimi	Drąsiau priima sprendimus, išsako nuomonę	Pokalbiai, savęs vertinimas
Psichologinės pagalbos priėmimas	Priima siūlomą pagalbą ir ja naudojasi	Paslaugų naudojimo stebėseną

Įgalinimo priemonės:

- motyvaciniai pokalbiai;
- emocinio raštingumo ugdymas;
- psichologo konsultacijos;
- stiprybių analizė;
- pozityvaus grįžamojo ryšio taikymas.

1.3. Tėvystės gebėjimų stiprinimas

Tikslas – stiprinti pozityvios tėvystės įgūdžius ir gebėjimą užtikrinti vaikų poreikius.

Galimi rodikliai:

Rodiklis	Vertinimo kriterijai	Matavimo būdas
Vaiko poreikių tenkinimas	Užtikrinama higiena, mityba, poilsis	Vizitai į namus
Pozityvūs auklėjimo metodai	Mažėja bausmių, konfliktų, didėja pozityvus bendravimas	Stebėjimas, pokalbiai
Tėvų atsakomybė	Laikosi susitarimų dėl vaikų priežiūros	Stebėjimas
Bendravimas su vaiku	Skiria kokybiško laiko vaikui	Pokalbiai, stebėjimas

Įgalinimo priemonės:

- individualios konsultacijos;
- pozityvios tėvystės mokymai;
- situacijų analizė;
- praktinių įgūdžių ugdymas.

1.4. Finansinio savarankiškumo ir užimtumo stiprinimas

Tikslas – didinti šeimos finansinį stabilumą ir darbinį aktyvumą.

Galimi rodikliai:

Rodiklis	Vertinimo kriterijai	Matavimo būdas
Darbo paieška	Aktyviai ieško darbo	Pokalbiai, veiklų stebėseną
Užimtumas	Dirba arba dalyvauja užimtumo priemonėse	Darbo statusas

Rodiklis	Vertinimo kriterijai	Matavimo būdas
Pajamų stabilumas	Gaunamos reguliarios pajamos	Finansinės situacijos analizė
Skolos	Bendradarbiavimas su skolų konsultantu	Skolų pokytis

Įgalinimo priemonės:

- darbo paieškos konsultacijos;
- profesinis orientavimas;
- biudžeto planavimo konsultacijos.

1.5. Tarpusavio santykių stiprinimas

Tikslas – stiprinti pagarbius ir konstruktyvius santykius šeimoje.

Galimi rodikliai:

Rodiklis	Vertinimo kriterijai	Matavimo būdas
Problemų sprendimas	Konfliktai sprendžiami taikiai	Pokalbiai
Bendrų susitarimų laikymasis	Laikomasi šeimos susitarimų	Stebėjimas
Bendros veiklos	Šeima kartu leidžia laiką	Pokalbiai

Įgalinimo priemonės:

- mediacijos elementai;
- bendravimo įgūdžių ugdymas;
- šeimos konsultacijos;
- bendrų veiklų planavimas.

1.6. Socialinių ir savarankiško gyvenimo įgūdžių stiprinimas

Tikslas – ugdyti gebėjimą savarankiškai spręsti kasdienes klausimus ir sėkmingai veikti visuomenėje.

Galimi rodikliai:

Rodiklis	Vertinimo kriterijai	Matavimo būdas
Bendravimo įgūdžiai	Konstruktyviai bendrauja su aplinkiniais	Stebėjimas
Savarankiškumas	Pats sprendžia kasdienes situacijas	Pokalbiai
Bendradarbiavimas	Laikosi susitarimų su specialistais	Atvejo aptarimai
Socialinis aktyvumas	Dalyvauja bendruomenės veiklose	Veiklų stebėsena

Įgalinimo priemonės:

- socialinių įgūdžių mokymai;

- praktinės užduotys;
- bendruomeninės veiklos;
- mentorystė.

1.7. Sveikatai palankaus gyvenimo būdo stiprinimas

Tikslas – didinti motyvaciją mažinti žalingų įpročių poveikį ir stiprinti sveiką gyvenimo būdą.

Galimi rodikliai:

Rodiklis	Vertinimo kriterijai	Matavimo būdas
Problemos pripažinimas	Pripažįsta žalingų įpročių daromą poveikį	Pokalbiai
Motyvacija keistis	Dalyvauja pagalbos procese	Motyvaciniai pokalbiai
Pagalbos priėmimas	Kreipiasi į specialistus ar dalyvauja programose	Paslaugų naudojimo stebėseną
Žalingų įpročių mažėjimas	Mažėja vartojimo ar rizikingo elgesio atvejų	Pokalbiai, specialistų vertinimas

Išgalinimo priemonės:

- motyvaciniai pokalbiai;
- nukreipimas į priklausomybių gydymo ar pagalbos paslaugas;
- savipagalbos grupės;
- sveikos gyvensenos ugdymas.